

Noruega del Pi

La segona colònia de noruecs més nombrosa del món, tan sols superada per Londres, és la de l'Alfàs (Marina Baixa). Des que s'hi van instal·lar, cinquanta anys enrere, que hi van arrelar fort: els 8.000 que hi viuen ara s'hi senten com a casa... I amb un clima benigne.

Són les 8 del matí i desenes de persones han eixit a practicar *nordic walking* per la serra Gelada. Duen a la motxilla l'*Aftenposten* i entrepan amb productes escandinaus. Però no som pas a Noruega, sinó 3.214 quilòmetres al sud-oest, just entre Benidorm i Altea: en concret, a l'Alfàs (oficialment, *del Pi*), i de fred, no n'hi fa gens.

L'alcalde n'és Vicent Arques, i avui, de visita a Oslo, s'endurà una sorpresa ben bona. Hi ha anat per a promoure el municipi a Reiseliv, la fira turística més important de Noruega, i mentre dina en un restaurant cèntric, un desconegut el saluda amb èmfasi: "Hola, alcalde!"

Els lligams són ben evidents. La majoria dels vora cinc milions de noruecs n'han sentit parlar, de l'Alfàs, i a la població de la Marina Baixa, els oriünds s'han acostumat a conuiu-hi, fins al punt que hi ha dos col·legis noruecs, tres residències, una església, un centre de voluntariat i un club social que d'ací a poc s'ampliarà sobre uns terrenys que el consistori ha cedit per a 75 anys.

Per bé que de residents noruecs censats n'hi ha 2.360, entre l'octubre i el maig se n'apleguen uns 8.000, bona part dels quals aprofiten els mesos de més calor per a retornar a casa o per a atendre obligacions laborals: a l'Alfàs, de fet, es retiren a descansar bastants treballadors de plataformes petroleres.

Abans de retornar temporalment a Noruega, els noruecs alfassins viuen amb intensitat la seua festivitat nacional, que evoca la independència de Suècia, esdevinguda l'any

1905. De l'Ajuntament de l'Alfàs penja la bandera noruega i les autoritats locals s'afegeixen a les celebracions. El 2009, Jens Stoltenberg, primer ministre noruec, hi féu acte de presència, motiu pel qual també hi assistí el seu homòleg espanyol, José Luis Rodríguez Zapatero.

No és gaire estrany. Tres regidors dels 23 de la vila són noruecs: dos pertanyen al PSPV-PSOE, que hi governa amb majoria absoluta, i el tercer, al PP. Hi ha un cònsol noruec amb oficina a Benidorm i un altre d'honorari a Alacant, que també s'ocupa dels residents a Torrevella, nombrosos però no tant. La primera visita oficial que efectua cada ambaixador de Noruega que s'estrena a Madrid és a l'Alfàs, la població que l'any vinent inaugurarà un monòlit –dissenyat per l'escultor basc Agustín Ibarrola– en record de les 77 persones que Anders Breivik va assassinar a l'illa d'Utoya el 22 de juliol del 2011.

L'alcalde de l'Alfàs –topònim provenient de l'àrab, que significa 'terra fèrtil'– encara en vol més, de noruecs. “En tenim molts de residents, però ben pocs de turistes, i és per això que hem ideat la campanya Winter Sun, amb què volem captar-ne de la tercera edat perquè hi vinguen una setmana, quinze dies o un mes, entre l'octubre i el febrer”, explica Arques, que mostra orgullós un vídeo de promoció de tres minuts de durada en què una parella noruega recorre els principals atractius de la població: els cellers, les ruïnes romanes, el far, la serra, la platja de l'Albir... L'Alfàs, amb una fesomia molt diferent de la d'uns altres municipis costaners, tan sols disposa d'uns pocs hotels, però l'alcalde s'ha marcat l'objectiu d'omplir-los de gom a gom a la temporada baixa, la més atractiva per als visitants escandinaus. “En tenen prou amb el sol, la paella i anar als encants, mai no els veuràs protestar.”

El desembarcament. Una de les primeres d'arribar-hi fou Merete Ihlen. El 1968, fa vora mig segle, quan només tenia 18 anys, hi féu cap com a traductora noruega. Aleshores no n'hi havia gaires, cosa que li va permetre de trobar feina de seguida: els constructors Ramón Payà Vidal i Rafael Soriano Ortega ja havien posat els fonaments de Colonia Escandinavia, una urbanització de vuitanta bungalows que el temps eixamplà fins a mig miler. Ihlen va estalviar a Payà i Soriano els entrebanco idiomàtics i també va ajudar els operadors turístics que volien transvasar gent de la mar del Nord a la Mediterrània.

La seua filla, Elisabeth Marandi Ilhen, treballa com a assessora a l'Ajuntament de l'Alfàs. S'ocupa de la relació amb els residents forans i és un dels vuit assessors estrangers del consistori. Si fa no fa, un de cada dos censats a la població no són nascuts a l'estat espanyol, i s'hi comptabilitzen prop d'un centenar de nacionalitats. El 1960, abans de l'arribada en massa de nous vinguts, a l'Alfàs hi residien un miler de persones. El 2012, n'hi ha més de 21.000.

“La gent valora el menjar, els serveis i la calma que s'hi respira”, afirma Marandi. “Ací hi ha dentista noruec, oftalmòleg noruec, llibreria noruega... Un noruec no hi troba a faltar res.” Al bar El Vikingo –impulsat, a començament dels 60, per Erik Berghoff– va

Dalt, l'alcalde, Vicent Arques, amb els presidents José Luis Rodríguez Zapatero i Jens Stoltenberg, a relació amb els estrangers, acompanyada de l'ex-regidor Manuel Granados i del tècnic municipal Pasmés avall, a l'esquerra, Solveig Tomte, a l'entrada de la seva llibreria noruega, i a la dreta, Bjorg

gestar-s'hi el Club Noruec de l'Alfàs, inaugurat el 1970 i que ara aixopluga un miler de socis molt i molt actius. Quan s'hi reunien, la Guàrdia Civil hi havia de donar el vist-i-plau, tal com requerien les concentracions de més de vint persones de l'època. A la platja, els agents també vigilaven la llargària de les faldilles i vetaven els texans.

“Els dos primers col·legis noruecs del món, amb suport del seu govern, van instal·lar-se a Qatar i a l'Alfàs”, recorda

amb orgull l'alcalde, que de jove tenia amics escandinaus “que a cinc o deu anys parlaven valencià a la perfecció”. Aquell primer centre, de titularitat pública, situat a la zona de muntanya sobre un terreny públic que l'ajuntament acaba de renovar sense cap cost, encara és obert i acull uns 250 alumnes amb pare o mare de nacionalitat noruega. A la part costanera, on hi ha l'Albir, se n'ha creat un altre, aquest privat i amb una quarantena d'estudiants.

la diada noruega del 2009. A la imatge del costat, l'assessora Elisabeta Marandi, que s'ocupa de la cuia Santos. Sota d'ells, Signe Aasen, vídua del pintor Pedro Delso, a la casa-museu on viu. I encara Suedbergh, en una altra llibreria, la del Club Noruec de l'Alfàs, del qual és la presidenta.

Residències i més. Igualment sufragades per les institucions noruegues, a l'Alfàs hi ha tres residències de la tercera edat i per a malalts que s'han edificat sobre terrenys públics. Reumasol en va ser la primera, ara fa dues dècades, i més tard van obrir El Romeral i Betanien, aquesta darrera gestionada pel districte de Bergen i on treballa de metge el cònsol resident a Benidorm, Jan Arild Nielsen. Una quarta residència ja pica a la porta del municipi i s'ha obert un cen-

tre de voluntariat en un local propietat de l'ajuntament que es mantindrà amb fons noruecs. Un altre fet pioner.

L'alcalde es plany pel fet que només hi són censats un noruec de cada tres dels qui hi viuen. "Per qüestions de fiscalitat, no els resulta rendible de fer-ho", raona, "i encara és molt menor el percentatge que voten a les eleccions". Noruega no és un país membre de la Unió Europea i els requisits per a poder escollir els representants locals són nom-

brosos. Únicament uns 130 noruecs van votar a les eleccions locals del 2011, cosa que els converteix en poc determinants. "Una pena", continua Vicent Arques, "perquè tenim un conveni amb el Partit Laborista de Noruega pel qual cedim les instal·lacions del nostre partit perquè ells trameten el vot per correu quan hi haja eleccions noruegues, una ajuda que, en sentit invers, pràcticament no existeix".

Com a batlle de l'Alfàs, Arques ha estat rebut pel primer ministre Stoltenberg i per l'alcalde d'Oslo, i en parla empàticament. "Els alfassins, als noruecs, els hem d'agrair molt d'allò que som", opina. "Han generat ocupació i han dut coses que mai no havíem vist a tota la comarca: les botigues de bricolatge o els vivers de plantes, per exemple." El dia de la festivitat nacional noruega, però, la màxima autoritat municipal encara es ressent de l'horari canviat que han preservat els residents escandinaus: "L'acte central de la jornada és a les dues del migdia, quan no he dinat però ells sí, i a les set de la vesprada, en acudir al sopar que organitzen, encara no he fet la digestió".

"Ara volem que coneguen el patrimoni local: l'arqueologia, la història del pi que dona nom oficial al poble, què significa el Nou d'Octubre... Fem xarrades al Club Noruec perquè en prenguen consciència", diu Arques, que, amb tot, no ha inclòs el noruec com a llengua vehicular del consistori. Els cartells i la documentació és trilingüe, però l'anglès és l'única llengua no oficial que s'hi fa servir. "L'entenen tots els noruecs", apunta.

El Club. Bjorg Suedbergh presideix el Club Noruec de l'Alfàs des del 2009. Va instal·lar-se a la Marina tres anys abans i només torna a Noruega "unes poques setmanes cada any, perquè ací visc rebé". El Club convoca rutes de senderisme dues vegades la setmana, i s'hi practiquen tota mena d'afeccions: la fotografia, la pintura, la lectura, la història, la filosofia, l'enologia, el ball, el cant coral, xerrades diverses, cartes i més jocs de taula. Al maig, hi ha la Setmana Cultural, i bimestralment editen una revista de 48 pàgines, *¿Qué Pasa?*, en què repassen les seues activitats.

Suedbergh destaca "el clima, òbviament", com l'aspecte més atractiu de l'Alfàs. "Buscava un lloc on viure a 20 graus de temperatura, tenia amics a Alacant i van parlar-me de l'Alfàs. La

EL TEMPS

A la filera de dalt, l'església noruega, la residència Betanien, el col·legi públic noruec i el centre de voluntariat. A sota, tot de comerços de l'Alfàs del

possibilitat d'anar a Benidorm en pocs minuts també resultava molt suggeridora: hi pots trobar de tot, encara que jo noestic gens acostumada a veure gratacels i encara m'impacten una mica”.

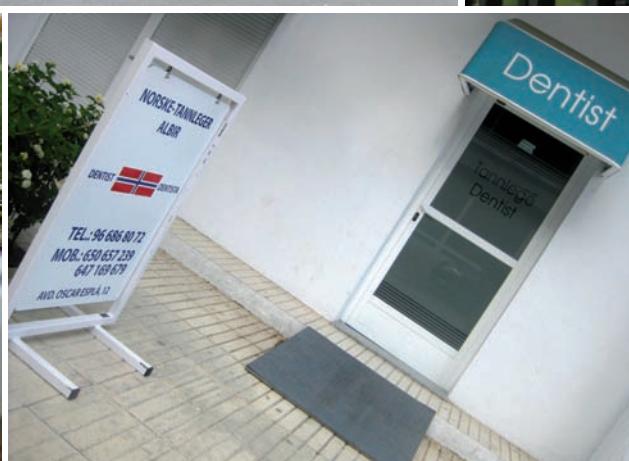
Però n'està encantada perquè, a més, a l'Alfàs treballa en la seua especialitat: massatgista. Les vesprades de divendres –quan alguns socis del Club es reuneixen per a contar tota classe d'històries– li resulten especialment agradables, i encara li'n resultaran més d'ací a un any i escaig, quan ja s'haja enllestit el nou

Club. L'Ajuntament els ha cedit una parcel·la amb vistes a la mar que s'aixecarà amb les aportacions dels associats. De moment, alguns ja han donat coses que tenien per casa per a subhastar-les i començar a estalviar.

Una mica més avall, a tocar del consistori, hi ha Den Norske Bokhandelen, un quiosc-llibreria que regenta Solveig Tomte. Cada dia hi arriben set diaris noruecs –de gratuïts, en noruec, s'editen *Spaniaposten* i *Espanya 24*, que es poden recollir a tot d'establiments– i, a més,

ofereix desenes de revistes i centenars de llibres en aquella llengua. De fet, no ven material en cap altre idioma.

Tomte va arribar-hi el 1985 per a comprar-se un xalet on passar les vacances, el 1995 s'hi va estar tot l'any i ja va establir-s'hi definitivament. “Dos dels meus quatre fills viuen allà, però jo no podria: mireu aquest clima!”, exclama. De motius per a anar-se'n, no en té gaires, perquè a més treballa d'infermera i acaba d'obrir el seu primer negoci propi: una botiga de roba a l'Albir.

Pi ofereixen serveis als noruecs: de caire immobiliari, gastronòmic, mèdic o de defensa legal. Les banderes roges i blaves inunden la població.

A la part més alta de l'Alfàs, en un lloc privilegiat, hi ha una casa que alhora és un museu: el que la vídua del pintor Pedro Delso, de Sòria, manté obert en memòria del seu marit. Des de la terrassa, amb unes vistes impressionants que inclouen Benidorm –“sembla Chicago”, diu ella– i envoltada d'escultures i de pintures, Signe Aasen es remunta al 1973, l'any en què hi va aterrar, “quan a l'Alfàs hi havia menys de 500 noruecs”. En principi tan sols hi havia de passar un any, el que li corresponia de vacances en

la seua feina nocturna d'infermera, però va conèixer Delso i no se'n va tornar. “Em relacione amb gent de nacionalitats diverses i, de fet, no celebre el dia de Noruega”, matisa. Ja fa cinc anys que no trepitja Noruega, i no li cal: “No m'agrada allò. Ací la gent gaudeix molt més de la vida, viuen al carrer i no a casa... Si no fora perquè hi tinc tres germans, mai no aniria a Noruega.” Tampoc no sovinteja el Club Noruec, “un niu d'intrigues internes”, i desfà el mite del respecte i la calma noruecs: “Allà on n'hi ha quatre,

hi ha guerra, l'enveja entre nosaltres és ben habitual... N'hi ha més que no instint sexual!”, ironitza. Va nàixer a Stavanger i va viure a Oslo, però ja ha passat més anys a la Marina que no a Noruega.

Tampoc no acudeix a l'església noruega que hi ha al carrer de Mart, gestionada per l'Associació Missionera pel Mariner Noruec. Des de sa casa-museu, a la Colonia Escandinavia de l'Alfàs, Signe se sent al paradís. A la seua petita Noruega.

Victor Maceda